

انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی

دکتر ابوالفضل فراهانی - دانشیار گروه تربیت بدنی دانشگاه پیام نور

فاطمه بیات - کارشناس ارشد تربیت بدنی

چکیده:

انتظارات شغلی آن گروه از مشاغل را شامل می‌شود که فرد در آینده آرزو دارد به آنها دست یابد. در واقع انتظارات شغلی برخواست‌ها و امیال استوار می‌باشند. نتایج تحقیقات نشان می‌دهد در حال حاضر یکی از مشکلات و بحران‌های اجتماعی، مسأله‌ی اشتغال و آینده‌ی شغلی جوانان به ویژه فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها و تأمین انتظارات آنان است. این پژوهش به منظور بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی در سال ۱۳۸۵ انجام شده است.

نتایج پژوهش نشان می‌دهد که دانشجویان تربیت بدنی انتظار دارند شغل آینده‌شان زمینه مناسبی را برای آزادی عمل و نشان دادن قابلیت‌ها و توانایی‌هایشان فراهم آورده و تنها تعداد کمی از آنها نقش آموزش‌های نظری را در آینده‌ی شغلی خود مؤثر می‌دانند. به علاوه توجه به رفع نیازهای اقتصادی در قالب تسهیلات با سود کم و خدمات بهداشتی - درمانی و اختصاص امکانات جهت ادامه تحصیل از مواردی است که مورد تأکید آنان قرار گرفته است.

نتایج پژوهش حاکی از دغدغه‌ی یافتن شغل آینده به عنوان یکی از مشکلات دانشجویان و لزوم تأکید بر دخالت و حمایت بیشتر دولت در آینده‌ی شغلی فارغ‌التحصیلان این رشته است. از طرفی نتایج نشانگر وجود سطح بالایی از علاقه‌مندی به رشته توسط دانشجویان تربیت بدنی می‌باشد.

این مطالعه تحقیقی توصیفی است و نمونه‌ی آماری آن ۲۳۸ دانشجوی کارشناسی تربیت بدنی از دانشگاه‌های آزاد و دولتی‌اند که به شیوه‌ی موردی - تصادفی انتخاب شده‌اند؛ ابزار این پژوهش پرسشنامه‌ی محقق ساخته شامل ۴۵ گویه بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت بود که پس از تعیین اعتبار و پایایی توسط اعضای نمونه تکمیل و مورد محاسبه و تجزیه تحلیل نهایی قرار گرفته است.

واژه‌های کلیدی: انتظارات شغلی، دانشجوی تربیت بدنی، اشتغال، آینده‌ی شغلی

انتظارات شغلی، اشتغال و آینده‌ی شغلی:

برای هر مدیری در سازمان، آگاهی از مسئله‌ی انگیزش کارکنان که در واقع پی‌جویی علت و سبب حرکت و رفتارهای اعضا و افراد سازمان است، ضرورت دارد. علت انگیزش در واقع پاسخ چراهای رفتار آدمی است. به طور کلی انگیزش را می‌توان حالتی در افراد دانست که آنان را به انجام رفتار و عمل خاصی متمایل سازد. [۱]

ویژگی‌ها و خصوصیات فردی که بیشترین توجه را در زمینه‌های نظری و پژوهشی انگیزه به خود جلب کرده است، مفهوم نیازها یا انتظارات است. نیاز به عنوان یک حالت عدم تعادل درونی تعریف شده است که سبب می‌شود افراد برای بازگرداندن تعادل درونی خود دست به یک رشته کارها بزنند. نظریه‌های «مزلو»^۱، «مک کللند» و «اتکیتسون»^۲ این مفهوم نیاز را به عنوان واحد اساسی تحلیل به کار می‌برند.

یکی از معروف‌ترین نظریه‌ها، نظریه‌ی سلسله مراتب نیازهای مزلو است. او بر پایه‌ی مشاهدات بالینی ثابت کرد که بیشتر افراد با شدت و ضعف مختلف به ترتیب نیازهای فیزیولوژیکی، امنیتی، تعلق، احترام و خودشکوفایی را دنبال می‌کنند. [۷]

بنابراین از آنجا که اشتغال به عنوان یکی از ضروریات حیات، مجموعه‌ای از فعالیت‌هایی است که برای همه افراد حائز ارزش و اهمیت بالایی است و با تأمین نیازها و تحقق اهداف زندگی محقق می‌شود، چنانچه در شرایط روان‌شناختی سالم و با کنش‌ها و همکاری‌های متعادل و آمادگی کافی انجام پذیرد، منجر به بالا رفتن کیفیت زندگی، رشد و بروز نوعی احساس مثبت به کار و محیط آن می‌شود که تحت عنوان رضایت شغلی از آن یاد می‌شود. این احساس علاوه بر تأیید، تأمین نیازها و تحقق اهداف فردی و سازمانی، باعث سلامتی جسمی و روانی، تعهد، وفاداری و بالاخره بالا رفتن اثربخشی و کارایی سازمانی نیز می‌شود. [۶]

یکی از جنبه‌های مهم شغل که با تأمین انتظارات و پیشرفت در شغل مرتبط است، آموزش و یادگیری در شغل است. پویایی شغل به میزان تغییرات محتوایی، نیاز به حل مساله و تحولات علمی و فناوری در آن شغل بستگی دارد. نوسازی و بازسازی علمی و اطلاعاتی از طریق آموزش و یادگیری، سبب فعالیت‌های مغز و فکر می‌شود و اطلاعات فرد را به روز می‌کند. [۱۴]

^۱ - Maslow

^۲ - Atkinson

از طرفی مؤثرترین شیوه یادگیری، تمرین عملی با دقت لازم و سرپرستی مستقیم برای یادگیری شناخته شده است. در واقع نقش اساسی تعلیمات شغلی، تغییر طرز تفکر و رفتار افراد، متناسب با اصول و موازین تثبیت شده شغلی است. [۳]

منابع انسانی سرمایه‌های ملی یک کشور محسوب می‌شوند که در این میان اشتغال و آینده شغلی افراد تحصیل کرده و متخصص، با توجه به نقش آنها در روند توسعه اقتصادی کشور و همچنین سرمایه‌گذاری فراوانی که از منابع ملی به خود اختصاص داده‌اند، باید مورد توجه بیشتر و جدی‌تر قرار گیرد. با توجه به اینکه فرد کارآفرین، منتظر سرمایه‌گذاری و ایجاد شغل از طرف دولت نیست و با شناخت صحیح فرصت‌ها و استفاده از سرمایه‌های راکد، امکاناتی را فراهم نموده، با سازماندهی و مدیریت منابع ایده خود را عملی می‌کند، ارتقاء علمی از طریق آموزش کارآفرینی در رشته‌های دانشگاهی بویژه تربیت‌بدنی تأثیرات مثبتی را در توسعه و گسترش ورزش کشور خواهد داشت. [۹]

در بررسی انتظارات کارگران و سرپرستان در یکی از موسسات صنعتی، سرپرستان دریافت مزد کافی، تأمین شغلی، ارتقاء شغلی و شرایط مناسب برای کار را به عنوان مهمترین خواسته‌های شغلی کارگران مطرح کرده‌اند. در حالیکه خواسته‌های شخصی کارگران عبارت بودند از: قدردانی کامل در مقابل انجام کار، احساس مشارکت و اهمیت در کار و درک توأم با همدردی در موارد بروز مشکلات شخصی. لذا تحقیق بیانگر این بود که افراد نه بر اساس واقعیت بلکه بر اساس ادراکات خود عمل می‌کنند. [۲]

در بررسی عوامل موثر بر عرضه و تقاضای نیروی کار متخصص در ایران، نتایج حاکی از آن است در حالی که نیروی کار غیرمتخصص با توجه به بهره‌وری آن، ارزان‌تر از نیروی کار متخصص باشد، تولیدکنندگان حتی‌الامکان سعی می‌کنند از نیروی کار غیر متخصص استفاده نمایند و این امر طی سال‌های اخیر موجب کاهش تقاضا برای نیروی انسانی متخصص، بالاخص فارغ‌التحصیلان دانشگاهی گردیده است. [۸]

رستگار خالد (۱۳۸۲) با بررسی نگرش‌های شغلی جوانان نشان داد که میزان نگرش مثبت جوانان بیشتر به ابعادی چون معنی‌داری، هویت، وظیفه‌شناسی، فرصت دوست‌یابی، تنوع و خودمختاری و تماس با دیگران می‌باشد، لذا توجه به تطابق میان دو ویژگی شخصیتی و شغلی برای تصدی مشاغل باید در بالاترین میزان قرار گیرد. [۵] رحمانی و کتولی (۱۳۸۴) نیز در نتایج پژوهش خود، مهمترین چالش‌های اشتغال را عدم تناسب بین محتوای آموزشی با مهارت‌های شغلی، مشخص نبودن حداقل قابلیت‌های علمی و عملی برای فارغ‌التحصیلان، عدم تناسب بین ظرفیت پذیرش دانشجو و نیاز آتی بازار کار، رواج نیافتن فرهنگ کارآفرینی و کم بودن تعداد کارآفرینان معرفی کرده‌اند. [۱۲] علیزاده (۱۳۷۵) در تحقیق خود میزان علاقه‌مندی، خلاقیت و توانایی در تصمیم‌گیری‌های تخصصی فارغ‌التحصیلان تربیت‌بدنی را به ترتیب ۸۷٪، ۷۶٪ و ۸۳٪

ارزیابی کرده است. همچنین ۴۵٪ دانشجویان آموخته‌های خود را با وظایف آموزشی و اداری‌شان مرتبط دانسته‌اند. [۸]

جاویدپور (۱۳۷۹) در نتایج تحقیق خود میزان هم‌خوانی اهداف دوره‌گردانی تربیت بدنی با هدف‌های عمومی این رشته را کمتر از متوسط از نظر آزمودنی‌های تحقیق دانسته؛ همچنین میزان تحقق اهداف این دوره را در فارغ‌التحصیلان از نظر کارشناسان و دبیران بیشتر از حد متوسط ارزیابی کرده است. از سوی دیگر دبیران و کارشناسان میزان تناسب درس‌های ورزشی دوره را در حدی کمتر از متوسط دانسته‌اند. [۴]

یوسفی (۱۳۸۲) در تحقیق خود به عدم تناسب سطوح تحصیلی و حرفه‌ای شاغلین و سطح دستمزد اشاره کرده و آن را محرک اقتصادی ضعیفی برای افراد متبحر و فعال در این مکان‌ها دانسته، به لزوم ایجاد سیاست‌های حمایتی دولت برای اشتغال در ورزش اشاره کرده است. [۱۳]

با ذکر پیشینه علمی و مطالعاتی پژوهش حاضر، این مقاله گزارش پژوهشی است که با هدف بررسی انتظارات شغلی دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده شغلی آنان سعی کرده است به پرسش‌های زیر پاسخ دهد:

۱- انتظار دانشجویان از وضعیت آینده آنان چیست؟

۲- آیا دانشجویان عقیده دارند که بعد از اتمام تحصیلات شغل مناسبی خواهند یافت؟

۳- از نظر دانشجویان آموزش‌های عملی و مهارتی چه تأثیری در آینده‌ی شغلی و انجام وظایف شغلی‌شان دارد؟

۵- دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته تربیت‌بدنی و وضعیت شغلی فارغ‌التحصیلان آن چگونه است؟

۶- انتظارات اقتصادی و معیشتی دانشجویان از شغل آینده‌شان چیست؟

۷- ادراک آنان از نقشی که در زمینه‌ی شغلی خود خواهند آفرید، چیست؟

پس از طرح مباحث مربوط به مبانی نظری که با تاکید بر دستاوردهای پژوهشی ارائه شد، روش بکار گرفته شده در تحقیق معرفی می‌شود. سپس به بیان یافته‌های این پژوهش پرداخته شده و در پایان، نتایج بدست آمده با سایر دستاوردهای پژوهشی مرتبط مورد بررسی قرار می‌گیرد.

روش‌شناسی تحقیق. تحقیق از نوع توصیفی است. در این پژوهش سعی بر این است که مهمترین انتظارات دانشجویان تربیت بدنی از اشتغال و آینده‌ی شغلی آنان در استان خراسان رضوی توصیف گردیده و بصورت واقعی و عینی ارائه شود.

روش و ابزار گردآوری اطلاعات. ابزار گردآوری اطلاعات در این تحقیق پرسشنامه‌ای محقق ساخته شامل ۴۵ سؤال می‌باشد که بر اساس مقیاس ۵ درجه‌ای لیکرت تنظیم شده است. بمنظور کسب اطمینان از اعتبار پرسشنامه و تشخیص سازه‌های مناسب از نظرات اساتید بخش مدیریت و جهت تأمین پایایی آن از روش بازآزمایی استفاده شده است. همبستگی میان نمرات اجرای آزمایشی سئوالات انتخابی با اجرای نهایی که در نمونه‌های نسبتاً مشابه انجام شده است، حاکی از ثبات قابل قبولی می‌باشد. (همبستگی ۰/۸۵)

جامعه آماری، تعداد نمونه و روش نمونه‌گیری. جامعه آماری این تحقیق شامل کلیه دانشجویان تربیت بدنی مقطع کارشناسی شاغل به تحصیل در نیم سال اول سال تحصیلی ۸۶-۸۵ در دانشگاه‌های دولتی و آزاد اسلامی استان خراسان رضوی (تعداد ۶۱۷ نفر دانشجو) می‌باشد. از این تعداد، ۱۸۷ نفر در دانشگاه تربیت معلم سبزوار، ۲۰۵ نفر در دانشگاه فردوسی مشهد و ۲۲۵ نفر در دانشگاه آزاد اسلامی مشهد مشغول به تحصیل بوده‌اند. پس از تکمیل پرسشنامه‌ها توسط افراد نمونه که به روش موردی- تصادفی، انتخاب شده بودند، ۱۳۸ پرسشنامه تکمیل شده جمع‌آوری و مورد تجزیه و تحلیل نهایی قرار گرفت.

یافته‌های پژوهش: در گزارش نتایج این تحقیق ابتدا انتظارات دانشجویان از وضعیت آینده خود و ایده‌های آنان در مورد شغل مناسب، سپس تأثیر آموزش در اشتغال بیان می‌شود. در بخش پایانی دیدگاه‌های جامعه در مورد ابعاد فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی گزارش می‌شود.

جدول ۱- رتبه‌بندی انتظارات دانشجویان از وضعیت آینده آنان

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه‌زیاد و بسیارزیاد	کمترین	گزینه‌زیاد و بسیارزیاد
۱	داشتن آزادی عمل در شغل آینده	۸۲/۶ درصد	با معنی بودن شغل آینده	۶۸/۱۰ درصد
۲	نشان دادن قابلیت‌ها و تواناییها	۸۱/۱۵ درصد	قدردانی مافوق از عملکردخوب	۶۹/۵۵ درصد
۳	مرجع قدرت بودن و تصمیم‌گیر بودن	۷۸/۲۵ درصد	برخورداری از امکان‌رشد و ترقی	۷۶/۰۷ درصد

همان‌طور که در جدول بالا مشاهده می‌کنید، داشتن آزادی عمل، وجود زمینه‌های نشان دادن قابلیت‌ها و توانایی‌ها و مرجع قدرت و تصمیم‌گیر بودن در شغل آینده از مهمترین انتظارات دانشجویان در این بخش بوده، سایر موارد نظیر قدردانی مقام مافوق از عملکرد خوب و امکان رشد و ترقی با شغل آینده دارای اهمیت نسبی کمتری می‌باشد. اما در مجموع همه این موارد از اهمیت بالایی برخوردار هستند. نتایج بدست آمده از عقاید دانشجویان در ارتباط با یافتن شغل مناسب در جدول ۲ رتبه‌بندی شده است.

جدول ۲- رتبه‌بندی عقیده دانشجویان تربیت بدنی در مورد یافتن شغل مناسب برای خود

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه‌زیاد و بسیارزیاد	کمترین	گزینه‌زیاد و بسیارزیاد
۱	داشتن دغدغه برای یافتن شغل	۷۴/۶۳ درصد	رضایت فارغ‌التحصیلان تربیت بدنی از وضعیت اشتغال	۲۰/۲۸ درصد
۲	انتظار رسیدن به آرامش و آسایش توسط شغل آینده	۵۷/۲۳ درصد	اعتقاد به آزادی در انتخاب شغل	۳۴/۷۸ درصد

نتایج نشان می‌دهد که موضوع یافتن شغل به عنوان مهمترین دغدغه و انتظار رسیدن به آرامش و آسایش توسط شغل آینده مهمترین مسئله مورد تاکید دانشجویان است. این در حالی است که درصد کمی از آنان از وضعیت اشتغال فارغ‌التحصیلان تربیت بدنی احساس رضایت داشته و در انتخاب شغل احساس آزادی دارند. نتایج اطلاعات حاصل درباره تأثیر آموزش‌های نظری در آینده‌ی شغلی در جدول ۳ رتبه‌بندی شده است.

جدول ۳- رتبه‌بندی تأثیر آموزش‌های نظری دانشگاه در آینده شغلی دانشجویان تربیت بدنی

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه‌زیاد و بسیار زیاد	کمترین	گزینه‌زیاد و بسیار زیاد
۱	برنامه آموزش تئوری «دروس تخصصی دانشگاه»	۶۹/۵۵ درصد	آموزش نظری دانشگاه پاسخگوی نیازهای شغلی	۳۱/۱۵ درصد
۲	گذراندن دوره‌های کوتاه‌مدت جهت تقویت بنیه نظری	۵۹/۴۱ درصد	برنامه آموزش تئوری «دروس عمومی»	۳۶/۲۲ درصد
۳	برنامه آموزش تئوری دانشگاه (دروس پایه)	۵۱/۴۴ درصد		

با توجه به نتایج به دست آمده، برنامه آموزش دروس تخصصی در رشته تربیت بدنی بیشترین تأثیر را در آینده شغلی آنان داشته در حالی که این تأثیر در مورد دروس عمومی کمتر بوده است. همچنین تعداد کمی از دانشجویان آموزش نظری دانشگاه را پاسخگوی نیازهای شغلی خود دانسته و بیش از نیمی از آنان بر لزوم گذراندن دوره‌های کوتاه مدت برای تقویت بنیه نظری خود تاکید کرده‌اند. نتایج بدست آمده درباره نظر دانشجویان در مورد تأثیر آموزش‌های عملی و مهارتی در آینده شغلی و انجام وظایف شغلی‌شان در جدول ۴ رتبه‌بندی شده است.

جدول ۴- رتبه‌بندی تأثیر آموزش‌های عملی و مهارتی در اشتغال و آینده شغلی دانشجویان تربیت بدنی

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه‌زیاد و بسیار زیاد	کمترین	گزینه‌زیاد و بسیار زیاد
۱	دوره‌های بازآموزی ضمن خدمت	۷۰/۲۸ درصد	برنامه آموزش عملی دانشگاه در قالب ورزش‌های رزمی	۲۸/۲۵ درصد
۲	شرکت در کارگاه‌های آموزشی	۶۶/۶۶ درصد	آموزش‌های مهارتی و عملی دانشگاه بطور کلی	۲۹/۷۰ درصد
۳	برنامه آموزش عملی دانشگاه در قالب ورزش‌های انفرادی	۵۸/۶۸ درصد	استفاده از مهارت‌ها و توانایی‌های واقعی در شغل آینده	۴۶/۳۶ درصد
۴	برنامه آموزش عملی دانشگاه در قالب ورزش‌های گروهی	۵۶/۵۱ درصد		

از مهمترین یافته‌های این بخش، لزوم ایجاد دوره‌های بازآموزی ضمن خدمت، شرکت در کارگاه‌های آموزشی و کافی نبودن دروس عملی و مهارتی برای آینده شغلی از نظر دانشجویان این رشته می‌باشد. نتایج بررسی دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته تربیت بدنی و وضعیت شغلی فارغ‌التحصیلان آن در جدول ۵ رتبه‌بندی شده است.

جدول ۵- رتبه‌بندی تاثیر آموزش‌های عملی و مهارتی دانشگاه در اشتغال و آینده شغلی دانشجویان تربیت بدنی

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد	کمترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد
۱	شأن و منزلت اجتماعی در شغل آینده	۶۰/۸۶ درصد	دیدگاه جامعه نسبت به وضعیت شغلی فارغ‌التحصیلان تربیت بدنی	۲۸/۲۵ درصد
۲	ایجاد ارزش اجتماعی برای فرد در شغل آینده.	۵۳/۶۱ درصد	درآمد ناشی از شغل متناسب با جایگاه اجتماعی.	۳۰/۴۲ درصد
۳			دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته تربیت بدنی	۳۶/۲۲ درصد

نتایج نشان می‌دهد که تعداد نسبتاً زیادی از دانشجویان شغل آینده خود را دارای شأن و منزلت اجتماعی و دیدگاه جامعه را نسبت به وضعیت شغلی و ابعاد فرهنگی و اجتماعی آن مثبت می‌دانند؛ همچنین درآمد آن را متناسب با جایگاه اجتماعی خود ارزیابی می‌کنند.

نتایج بررسی انتظارات اقتصادی و معیشتی دانشجویان تربیت بدنی از شغل آینده‌ی خود در جدول ۶ آمده است.

جدول ۶- رتبه‌بندی دیدگاه جامعه از ابعاد فرهنگی و اجتماعی رشته تربیت بدنی از نظر دانشجویان تربیت بدنی

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد	کمترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد
۱	لزوم امکانات بهداشتی درمانی ویژه پس از احراز شغل.	۸۴/۰۴ درصد	پاداش واقعی یعنی رفع نیازمادی از طریق دریافت حقوق بالا	۵۱/۴۴ درصد
۲	لزوم تسهیلات ویژه مانند وام با حداقل سود	۷۹/۷۰ درصد	مطلوب بودن مزایای شغلی از قبیل بیمه و بازنشستگی و غیره	۵۵/۰۶ درصد
۳	لزوم تسهیلات و امکانات جهت ادامه تحصیل	۷۸/۹۷ درصد	مورد توجه بودن شغلی که مزایای مالی مناسب دارد	۶۱/۵۸ درصد

همانطور که ملاحظه می‌شود تعداد زیادی از دانشجویان بر لزوم دادن تسهیلات و امکاناتی نظیر امکانات بهداشتی- درمانی، وام با سود کم و امکانات جهت ادامه تحصیل تاکید کرده‌اند و رفع نیازهای مادی و غیره را در ردیف‌های بعدی قرار داده‌اند.

از بررسی ادراک دانشجویان از نقش‌آفرینی در زمینه شغلی خود جدول ۷ به دست آمده است.

جدول ۷- رتبه‌بندی انتظارات اقتصادی و معیشتی دانشجویان تربیت بدنی از شغل آینده‌شان

اولویت انتظارات	بیشترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد	کمترین	گزینه زیاد و بسیار زیاد
۱	احساس موفقیت در انجام وظایف مربوط به شغل	۸۵/۵۰ درصد	نقش‌آفرینی مثبت با دستاوردهای مهارتی و عملی	۷۶/۸۱ درصد
۲	بی‌صبرانه منتظر احراز شغل و ایجاد نوآوری بودن	۸۵/۴۹ درصد	نقش‌آفرینی مثبت با دستاوردهای علمی رشته	۷۷/۵۳ درصد
۳	احساس تاثیر مثبت داشتن در شغل آینده	۸۱/۸۸ درصد	علاقه به دخالت در تصمیم‌گیری‌های مربوط به شغل آینده	۸۱/۱۵ درصد

اطلاعات حاصل حاکی از احساس موفقیت تعداد قابل توجهی از دانشجویان در انجام وظایف شغل آینده‌شان، انتظار بی‌صبرانه جهت احراز شغل و ایجاد نوآوری در آن و احساس تأثیر مثبت در آینده شغلی‌شان می‌باشد.

در بررسی سئوالات مرتبط دیگر، نتایج حاکی از تأکید بر اهمیت دخالت دولت در آینده شغلی دانشجویان، انتخاب رشته بر اساس علاقه و تمایل شخصی و نه بصورت اجبار و تنها راه ورود به دانشگاه بوده است. ضمن اینکه تعداد کمی از دانشجویان در صورت امکان علاقمند به تغییر رشته بوده و قوانین موجود را در ارتباط با قراردادهای کاری و حقوقی در شغل آینده خود مثبت ارزیابی کرده‌اند.

بحث و نتیجه‌گیری

نتایج تحقیق نشان داد که یکی از مشکلات عمده دانشجویان دغدغه برای یافتن شغل آینده است. بعلاوه دانشجویان دخالت دولت را در آینده شغلی رشته خود مثبت ارزیابی کرد، بر ضرورت آن تاکید کرده‌اند. بنابراین هر چقدر دولتمردان بیشتر به وضعیت اشتغال و آینده شغلی این رشته توجه کنند، دغدغه ناشی از آن کمتر خواهد شد، دانشجویان با اطمینان بیشتری به انجام وظیفه خود که همانا فراگیری دروس و آماده نمودن خود برای شغل آینده است، خواهند پرداخت. این نتیجه با نتایج تحقیقات رحمانی و کتولی (۱۳۸۰)، رستگار خالد (۱۳۸۲)، یوسفی (۱۳۸۲)، سلامتی (۱۳۸۲)، شجاع (۱۳۸۴) همخوانی دارد.

وجود علاقمندی به رشته در بین دانشجویان نشان می‌دهد که این دانشجویان رشته خود را بر اساس علاقه انتخاب کرده‌اند بنابراین هر چقدر انگیزه تحصیل در بین دانشجویان بیشتر باشد به همان نسبت موفقیت در این رشته بیشتر خواهد بود. این نتیجه با یافته‌های تحقیقات علیزاده (۱۳۷۵)، سلامتی (۱۳۸۲) در یک راستا می‌باشد اما در تحقیق یاورسی (۱۳۷۳) عکس این یافته به دست آمده است.

دانشجویان انتظار آزادی عمل و نشان دادن قابلیت‌ها و توانایی‌های خود توسط شغل آینده را دارند. بنابراین در صورت ایجاد آزادی عمل در شغل آینده دانشجویان بهتر می‌توانند قابلیت‌ها و توانایی‌های خود را نشان دهند. این نتیجه با نتایج تحقیقات علیزاده (۱۳۷۵) و رستگار خالد (۱۳۸۲) همخوانی دارد. از نظر دانشجویان آموزش‌های نظری دوره تحصیل در آینده‌ی شغلی آنان تاثیر کمی دارد.

بنابراین لزوم بازبینی دروس نظری دانشگاه و مرتبط ساختن آن با انجام بهتر وظایف شغلی در آینده ضروری به نظر می‌رسد. این یافته در راستای نتایج تحقیقات یاورسی (۱۳۷۳)، علیزاده (۱۳۷۵)، جاویدپور (۱۳۷۹) و یوسفی (۱۳۸۴) می‌باشد.

در اولویت قرار دادن مبحث رفع نیازهای اقتصادی با اقداماتی نظیر ارائه تسهیلات با سود کم، خدمات بهداشتی- درمانی و امکانات جهت ادامه تحصیل در مقابل دستمزد و پاداش که از سوی دانشجویان مطرح گردیده، حاکی از ضرورت ایجاد تسهیلات برای آینده شغلی این رشته می‌باشد.

با توجه به نتایج تحقیق و با وجود اینکه بخش عمده دانشجویان تربیت‌بدنی، این رشته را براساس علاقه و با امید خدمت به جامعه و احراز شغلی جهت تأثیرگذاری بیشتر بر جامعه انتخاب نموده‌اند بنظر می‌رسد در شرایط فعلی، در مجموع دید خوش‌بینانه‌ای نسبت به آینده شغلی خود ندارند. همچنین با نظر به اهمیت آموزش‌های نظری و مهارتی در جهت هرچه کارآمدتر شدن دانش‌آموختگان رشته تربیت‌بدنی، توصیه می‌شود دروس دانشگاهی متناسب با نیازهای شغلی بازنگری شده و واحدهای درسی در زمینه کارآفرینی برای دانشجویان در برنامه گنجانده شود. همچنین پیشنهاد می‌شود که دولت توجه بیشتر و برنامه‌ای کارآمدتر در راستای هدفمند نمودن آموزشها و نیازهای شغلی اتخاذ نماید و با پرداخت تسهیلات به آن دسته از شاغلانی که توانسته‌اند شغلی مناسب با آموخته‌های دانشگاهی خود مهیا کنند، آنها را مورد حمایت قرار دهد.

منابع:

۱. الوانی. سید مهدی (۱۳۷۹)، مدیریت عمومی، تهران: نشرنی.
۲. پاول هرسی و کنت بلانچارد، (۱۳۶۸)، مدیریت رفتار سازمانی، کاربرد منابع انسانی، ترجمه دکتر علی علاقه‌بند، تهران: انتشارات امیر کبیر.
۳. پرهیزکار، کمال (۱۳۷۳)، مدیریت منابع انسانی و اداره امور استخدامی، تهران: نشر دیدار.
۴. جاویدپور، سعید (۱۳۷۹)، بررسی میزان انطباق برنامه‌های درسی دوره کاردانی تربیت بدنی با نیازهای شغلی، نشریه حرکت، شماره ۶، فارغ‌التحصیلان از نظر دبیران راهنمایی و دبیرستان و کارشناسان تربیت بدنی شهر اصفهان، رساله دکتری.
۵. رستگار خالد، امیر (۱۳۸۲)، نگرش‌های شغلی و سطوح نیازی به مثابه منابع برای هدایت شغلی جوانان. تهران: انتشارات دانشگاه آزاد اسلامی.
۶. رونق، یوسف (۱۳۸۰)، مطالعه کار و استاندارد شغل، تهران: مرکز مدیریت دولتی.
۷. ریچارد ام. ستیرز ولیمان (۱۳۷۲)، انگیزش و رفتار در کار، جلد اول، ترجمه سید امین‌الله علوی، تهران: مرکز آموزش مدیریت دولتی.
۸. سلامتی، فاطمه (۱۳۸۲)، بررسی اجمالی روند جاری و آتی اشتغال فارغ‌التحصیلان گروه کشاورزی طی سالهای ۸۱-۱۳۷۱ و ارائه راهکارهایی برای بهبود آن، اولین همایش بررسی آثار و مولفه‌های مدیریت و اقتصاد بر اشتغال.
۹. شجاع، رضا و همکاران (۱۳۸۴)، طراحی و تبیین مدل دانشگاهی انکوباتور تخصصی تربیت بدنی و علوم ورزشی با تاکید بر محوریت توسعه کارآفرینی در ورزش، دانشگاه فردوسی مشهد.
۱۰. صالح‌زاده، یاشار (۱۳۸۰)، «بررسی نظرات دانشجویان پزشکی مقاطع علوم پایه، فیزیوپاتولوژی و کارآموزی دانشگاه علوم پزشکی قزوین نسبت به آینده شغلی».
۱۱. علیزاده، محمد حسین (۱۳۷۵)، شناسایی مشکلات شغلی فارغ‌التحصیلان رشته تربیت بدنی و علوم ورزشی در حوزه تخصصی، دانشگاه تهران، نشریه حرکت شماره ۷.
۱۲. نظری کتولی، علی و رحمانی، امین (۱۳۸۴) چالش‌های اشتغال فارغ‌التحصیلان دانشگاه‌ها، سازمان همیاری اشتغال.
۱۳. یوسفی، بهرام و همکاران (۱۳۸۲)، توصیف اشتغالزایی باشگاه‌های ورزشی بخش خصوصی شهر کرمانشاه.
۱۴. Fisher, Cynthia D. and Schoenfeldt, Lyle F. and Shaw, James B. (۱۹۹۹).